

Lärande för hållbar utveckling
Skolverkets kompetensutvecklingsmaterial

Skolverket

Skolverkets resurser inom lärande för hållbar utveckling

Skolverkets sida om Agenda 2030, utbildning och hållbar utveckling

Webbsidor om Hållbar utveckling samt hälsa och rörelse i förskolan.

Moduler i hållbar utveckling för lärare (7-9, Gy) (1-6 publiceras 2021)

Webbkurs i utomhusdidaktik för lärare i förskoleklass och på fritidshem.

Utmärkelsen skola för hållbar utveckling

Skolverket

Processtöd för förändringsarbete och kvalitetsarbete

Modul Leda förändring för huvudman och skolledare

Kvalitetsverkstaden

Skolverket

Globala målen för hållbar utveckling

Agenda 2030

Skolverket

Moduler i lärande för hållbar utveckling

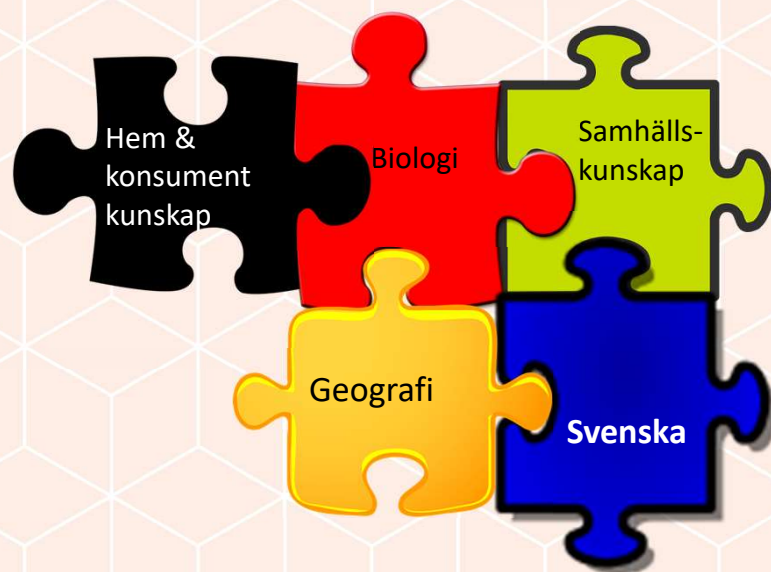
Didaktiskt raster

- demokratiska arbetssätt
- kritiska förhållningssätt
- ämnesövergripande
- kreativa lärandemiljöer
- mångfald av pedagogiska metoder
- elevers delaktighet och inflytande

Skolverket

Ämnesövergripande förhållningssätt

Skolverket

Skolverkets webbsida om Agenda 2030

Utbildning viktigt för att nå målen för hållbar utveckling

God utbildning för alla. Det är ett av målen i Agenda 2030, en global färdplan som ska visa vägen till ett hållbart samhälle och en rättvis framtid. De globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030 innebär att vi ska uppnå en socialt, miljömässigt och ekonomiskt hållbar värld. Redan 1999 antog Sveriges riksdag 16 nationella miljökvalitetsmål som ligger i linje med den ekologiska dimensionen i Agenda 2030.

2015 antog FN:s generalförsamling en gemensam färdplan i form av Agenda 2030.

Skolverket

Skolverkets webbsida om Agenda 2030

Mål 4

Styrdokuments- kopplingar

God utbildning för alla

Mål 4 handlar om att säkerställa en inkluderande och jämlik utbildning av god kvalitet och att främja livslångt lärande för alla. Tillgången på kvalificerade lärare och kvaliteten i utbildningens innehåll spelar en viktig roll. Dessa är några av förutsättningarna för att uppnå målen inom flera områden i 2030-agendan. Människor behöver lära sig under hela livet och i vuxen ålder är det särskilt kopplat till möjligheten att delta i arbets- och samhällsliv. All utbildning ska främja värderingar, kunskaper och färdigheter, som bidrar till hållbar utveckling.

Det finns sju delmål som betonar vikten av att alla har rätt att lära sig läsa, skriva och räkna samt pojkars och flickors lika rätt till utbildning och möjlighet att välja yrke. I ett delmål preciseras vad en god utbildning för hållbar utveckling innebär. Målen i våra styrdokument överensstämmer väl med dessa delmål, främst i de delar som berör skolformernas värdegrund och uppdrag.

[Mål 4 – God utbildning för alla på regerings webbplats](#)

Miljö och hållbarhet i undervisningen

Svenska skolan berörs i olika delar av de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030. Miljöundervisning och lärande för hållbar utveckling är inskrivna i läro-, kurs- och ämnesplanerna. Miljö och hållbar utveckling är inte ett eget ämne i grundskole- och gymnasieutbildningen. Tanken är att miljö- och hållbarhetsperspektiven jämte de historiska, internationella och etiska perspektiven ska genomsyra all undervisning oberoende av kurs eller ämne.

[Läroplaner, se avsnitt om skolans värdegrund och uppdrag](#)

Det finns inga direkta hänvisningar i styrdokumenten till Agenda 2030. Däremot finns det i läroplanernas inledande avsnitt tydliga kopplingar till områden som demokrati, jämställdhet, entreprenörskap och hållbar utveckling, vilka är centrala i Agenda 2030.

Styrdokumentskopplingar

Läroplan för förskolan

Lpfö 18

Läro

Lpfö 18

Hållbar utveckling samt hälsa och välbefinnande

En positiv framtidstro ska prägla utbildningen. Utbildningen ska ge barnen möjlighet att tillägna sig ett ekologiskt och varsamt förhållningssätt till sin omgivande miljö och till natur och samhälle. Barnen ska också ges möjlighet att utveckla kunskaper om hur de olika val som människor gör kan bidra till en hållbar utveckling – såväl ekonomisk och social som miljömässig.

Utbildningen ska ta tillvara barnens nyfikenhet samt utmana och stimulera deras intresse för och kunskaper om natur, samhälle och teknik.

Barnen ska få förutsättningar att utveckla en allsidig rörelseförmåga genom att ges möjlighet att delta i fysiska aktiviteter och vistas i olika naturmiljöer. Utbildningen ska ge barnen möjlighet att uppleva rörelseglädje och därigenom utveckla sitt intresse för att vara fysiskt aktiva. När fysisk aktivitet, näringsriktiga måltider och hälsosam livsstil är en naturlig del av barnens dag kan utbildningen bidra till att barnen förstår hur detta kan påverka hälsa och välbefinnande.

Utbildningen ska ge varje barn möjligheter att utforska, ställa frågor och samtala om företeelser och samband i omvärlden och på så sätt utmana och stimulera deras intresse för hälsa och välbefinnande samt för hållbar utveckling.

Skolverket

Styrdokumentskopplingar - Gy

Läroplanens första och andra del samt examensmål

1. Skolans värdegrund och uppdrag
2. Övergripande mål och riktlinjer
3. Examensmål för de nationella programmen

Läroplanens del 1

Miljöperspektivet i undervisningen ska ge eleverna insikter så att de kan dels själva medverka till att hindra skadlig miljöpåverkan, dels skaffa sig ett personligt förhållningssätt till de övergripande och globala miljöfrågorna. Undervisningen ska belysa hur samhällets funktioner och vårt sätt att leva och arbeta kan anpassas för att skapa hållbar utveckling

Läroplanens **examensmål** gymnasiet (Samhällsvetenskapsprogrammet)

Utbildningen ska behandla frågor om bland annat demokrati, kommunikation, etik, genus och miljö. Utbildningen ska även ge eleverna förståelse av hur olika faktorer påverkar möjligheterna att bygga ett hållbart samhälle

Moduler

Hållbar utveckling

Start > [Alla moduler](#) > [Ämnesövergripande](#) > Hållbar utveckling, åk 7-9

Hållbar utveckling, åk 7-9

1. Didaktiska perspektiv på hållbar utveckling
2. Hur representerar vi världen?
3. Mottagande av kunskap och deltagande i förändring
4. Att undervisa i demokrati och pluralism
5. Individ, ansvar och politik
6. Kreativitet för hållbar utveckling
7. Konsekvenser av handlande i en komplex värld
8. Hela skolan för hållbar utveckling

Se även

 Handledarguide
PDF

 Lyssna

Hållbar utveckling, åk 7-9

Den här modulen tar upp ett av de viktigare uppdragen skola och utbildning har att hantera - att undervisa om hållbar utveckling. Den vänder sig till arbetslag och er som vill närma sig området från ett ämnesövergripande perspektiv. Modulen lägger vikt vid att belysa de didaktiska frågorna, varför behövs en undervisning i hållbar utveckling, vad ska undervisningen innehålla samt hur ska den organiseras.

De åtta delarna belyser, exemplifierar och konkretiserar hur man genom kollegialt lärande kan arbeta med och utveckla området. Modulen belyser undervisning för hållbar utveckling som stärker demokratiska arbetssätt och som möjliggör delaktighet och inflytande från eleverna. Den belyser även kritiska förhållningssätt, reflektion kring värdegrunder, lokala och globala perspektiv samt ämnesövergripande samarbeten och en mångfald av pedagogiska metoder. Hur den gör det baseras på beprövad erfarenhet, men också utifrån kunskaper hämtade från utbildningsforskning. Utifrån teorier och vetenskapligt framtagna kunskaper kan vi få hjälp att ta didaktiska beslut. I det här ämnesövergripande området får ni möjlighet att diskutera hur ni kan bidra till att berika undervisningen på området utifrån era olika ämnesbehörigheter.

I varje del har författarna identifierat ett problemområde att prova och reflektera över didaktiskt. Ni får möjlighet att prova undervisningsformer och innehåll i det egna klassrummet. Det skapas också utrymme för att undersöka och analysera elevers uppfattningar om att arbeta med det normativa och komplexa område som hållbar utveckling är.

Start > [Alla moduler](#) > [Ämnesövergripande](#) > Hållbar utveckling, gy

Hållbar utveckling, gy

1. Didaktiska perspektiv på hållbar utveckling
2. Representation – hur ser vi på världen
3. Att genomleva demokrati
4. Värdekonflikter och kommunikativa utgångspunkter
5. Politiskt eller individuellt ansvar
6. Komplexitet och handlande
7. Globala målen i undervisningen
8. Hela skolan för hållbar utveckling

Se även

 Handledarguide
PDF

 Lyssna

Hållbar utveckling, gy

Den här modulen tar upp ett av de viktigare uppdragen skola och utbildning har att hantera - att undervisa för hållbar utveckling. Den vänder sig till arbetslag och er som vill närma sig området från ett ämnesövergripande perspektiv. Modulen lägger vikt vid att belysa de didaktiska frågorna, varför behövs en undervisning för hållbar utveckling, vad ska undervisningen innehålla samt hur ska den organiseras?

Modulen belyser, exemplifierar och konkretiserar hur man genom kollegialt lärande kan arbeta med och utveckla området. Delarna belyser undervisning för hållbar utveckling som stärker demokratiska arbetssätt som möjliggör delaktighet och inflytande från eleverna, kritiska förhållningssätt, reflektion kring värdegrunder, lokala och globala perspektiv samt ämnesövergripande samarbeten och en mångfald av pedagogiska metoder. Hur den gör det baseras på beprövad erfarenhet, men också på kunskaper hämtade från utbildningsforskning. I det här ämnesövergripande området får ni möjlighet att diskutera hur ni kan bidra till att utveckla undervisningen på området utifrån era olika ämnesbehörigheter.

Skolverket

Modulen Hållbar utveckling (åk 7-9)

- del 1. Didaktiska perspektiv på hållbar utveckling
- del 2. Hur representerar vi världen ?
- del 3. Mottagande av kunskap och deltagande i förändring
- del 4. Att undervisa i demokrati och pluralism
- del 5. Individ, ansvar och politik
- del 6. Kreativitet för hållbar utveckling
- del 7. Konsekvenser av handlande i en komplex värld.
- del 8. Hela skolan för hållbar utveckling
- del 9. Globala målen i undervisningen

Modulen Hållbar utveckling (gy)

Del 1: Didaktiska perspektiv på hållbar utveckling

Del 2: Representation – hur ser vi på världen?

Del 3: Att genomleva demokrati

Del 4: Värdekonflikter och kommunikativa utgångspunkter

Del 5: Politiskt eller individuellt ansvar

Del 6: Komplexitet och handlande

Del 7: Globala målen i undervisningen

Del 8: Hela skolan för hållbar utveckling

Didaktiska perspektiv på lärande för hållbar utveckling

Vad Hur Varför?

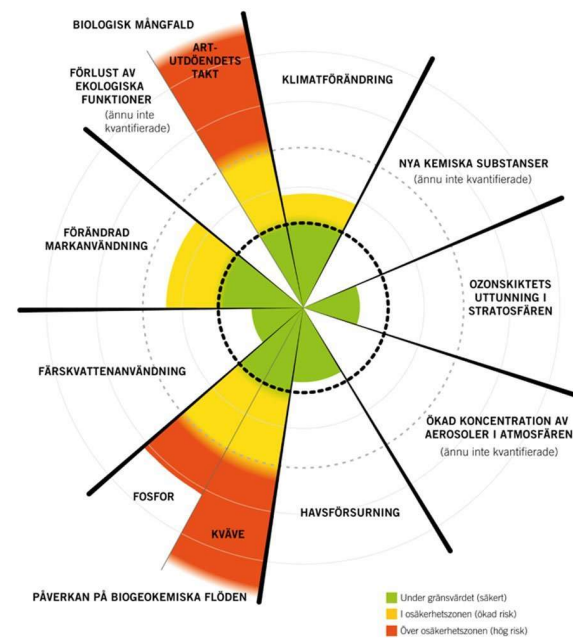
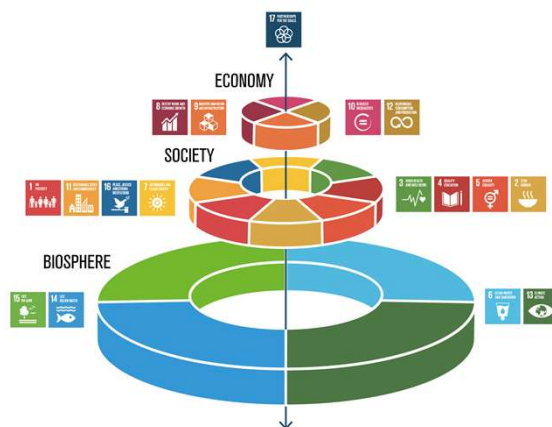
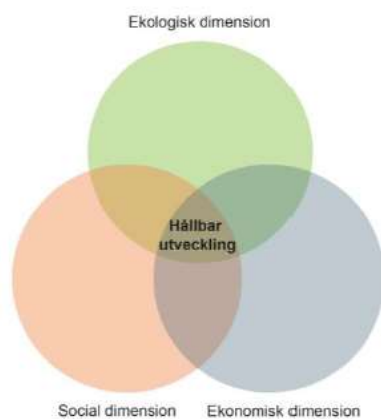
A hand-drawn causal loop diagram on a piece of paper, numbered '221' in the top right corner. The diagram consists of several rectangular boxes connected by arrows, each labeled with a concept. The boxes are: 'Fattigdom (SDG1)', 'BNP', 'Konsument', 'Förädling/produktion', 'Transporter', 'Förnyelsebar energi', 'Utsläppsminskning', 'CO2-utsläpp', 'Avskogning', 'Jordbruk', 'REDD och REDD+', 'Ekosystemtjänster (SDG15)', 'Feedbackeffekter', 'Ökad medeltemperatur (SDG13)', 'Torka', 'Översvämningar', and 'migration'. The arrows are marked with '+' or '-' signs to indicate the nature of the causal relationships. For example, 'Fattigdom (SDG1)' has a '+' arrow to 'BNP' and a '-' arrow to 'Konsument'. 'Industrialisering' has a '+' arrow to 'Förädling/produktion'. 'Ökad medeltemperatur (SDG13)' has a '+' arrow to 'Torka' and a '-' arrow to 'Översvämningar'. The diagram illustrates a complex system of interactions between economic, environmental, and social factors.

Värdekonflikter och kommunikativa utgångspunkter

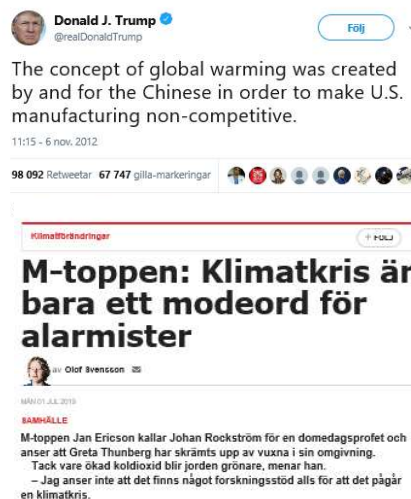
Representationer

Demokratiska undervisningsformer komplexitet, handlande och kreativitet.

Deliberativa samtal

Kritisk reflektion

Agens

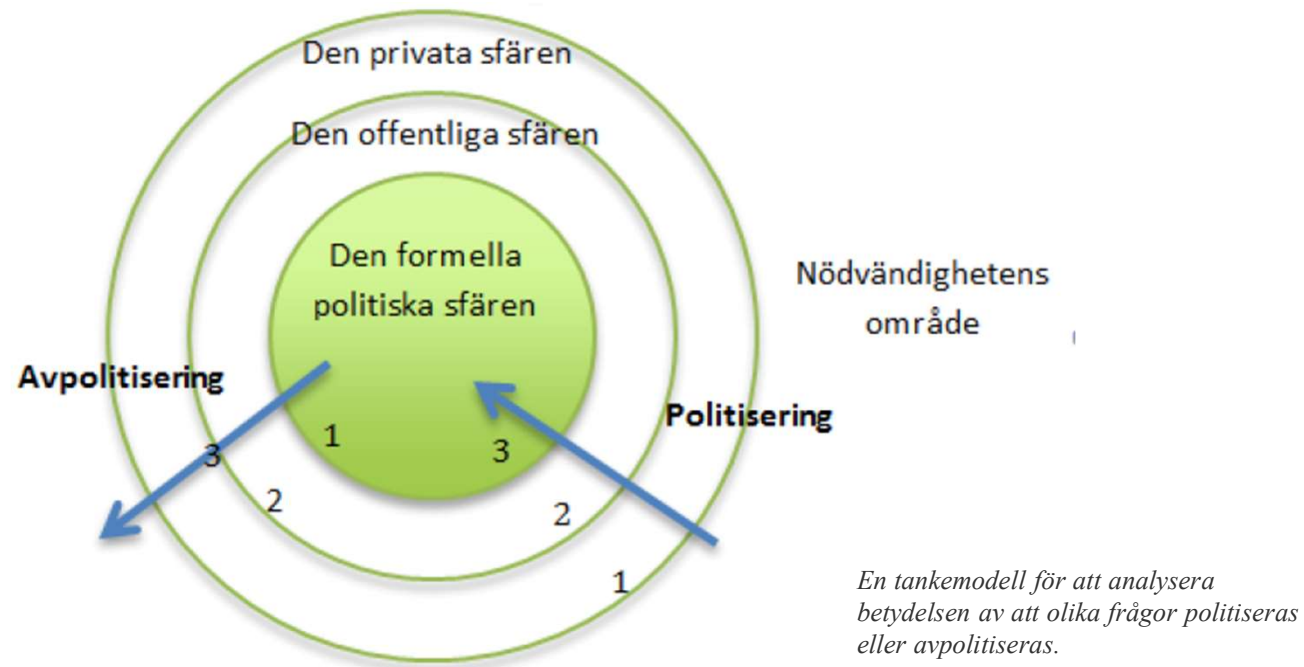
Kreativitet

Komplexitet och handlande

Att förstå komplexiteten i att handla hållbart

Vem är och bör vara ansvarig?

Vem är och bör vara ansvarig?

Webbkursen utomhusdidaktik förskoleklass, fritidshem

Introduktionsfilm

Välkommen till kursen i Utomhusdidaktik

I den här webbkursen får du möjlighet att öka dina kunskaper i Utomhusdidaktik. Kursen består av sex delar och innehåller filmer, artiklar och reflektionsuppgifter. Det teoretiska innehållet bygger på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Reportagefilmerna ger inspiration och visar praktiska exempel från olika skolor och fritidshem.

Starta kursen genom att klicka på den första delen - Introduktion till utomhusdidaktik. Du hittar alla delar till höger här på startsidan eller under fliken Kursens delar. I respektive del kan du enkelt klicka fram en meny till vänster för att se vilka moment som ingår i delen. När du är färdig med en del stänger du ner den och klickar igång nästa. Om du skulle hamna fel eller tappa bort dig i kursen, kan du alltid välja Startsidan i menyn för att komma tillbaka hit.

Mina utbildningsvägar

Utomhusdidaktik

100% status

▼ Dölj mål

- ✓ Del 1: Introduktion till utomhusdidaktik
Utomhusdidaktik
- ✓ Del 2: Lärmiljön – platsens betydelse
Utomhusdidaktik
- ✓ Del 3: Undervisning utomhus
Utomhusdidaktik
- ✓ Del 4: Lärande i lekande format utomhus
Utomhusdidaktik
- ✓ Del 5: Säker, trygg, varm och mätt
Utomhusdidaktik
- ✓ Del 6: Organisation som främjar utomhusdidaktik
Utomhusdidaktik

Skolverket

Hållbar utveckling samt hälsa och rörelse (fsk)

Hållbar utveckling samt hälsa och rörelse i förskolan

Förskolan ska bidra till att bygga upp barns positiva framtidstro. Här finns förslag på hur du kan arbeta med hållbarhet, hälsa och välbefinnande tillsammans med barnen.

Skolverket

Innehåll på denna sida

Social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet

Exempel på hållbarhet i undervisningen

Utforskande arbetssätt

Exempel på utforskande arbete

Naturmiljöer

Exempel på lekar i naturmiljöer

Hälsa och välbefinnande

Arbeta med rörelse i barngruppen

Exempel på arbete med rörelse

Utemiljön på förskolan

Goda matvanor

Exempel på hälsofrämjande måltider

Avkoppling och vila

Inspiration och fördjupning

Internationella mål för hållbarhet

mats.hansson2@skolverket.se

Skolverket